

KIS KALAUZ

KOCSIKÁZÁS. (Lásd a 315. lapon.)

XLIV. kötet, 20. szám.

Ára negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.

Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1893. május 14-én.

AZ ELCSAPOTT VEZÉR.

— Beszélyke. —

ZSIBONGVA, tolongva, özönlött ki a diák-sereg az iskola-épületből, ki vigan, ki megcsappant szesszel, aszerint, amint jól vagy rosszul sikerült a dolga oda benn a leczke alatt. Egyik nyulánk, erős termetű, de szelid képű fiu meglehetősen kedvetlennek látszott, s kedvetlensége szinte boszusággá növekedett, mikor egy másik fiu, vele körülbelől egyívásu, gunyosan szolt oda hozzá:

— Nos, ugy-e megmondtam, hogy ma bele fogsz sülni a leczkébe?

— Nem sülttem bele, csak kissé megakadtam, mikor a pad alatt megcsiptél.

— Micsoda? Azt mered mondani, hogy én zavartalak?

— Igenis, merem, mert tudom.

— Nem tanácsolom, hogy ilyesmit feleségi, mert meggyül velem a dolgod, Pali barátom. Ugy látszik, még nem ismeresz.

— De igen, Karscsi, ismerlek most már nagyon jól.

Ezt Pali olyan büszke megvetéssel mondta, hogy Karscsi fülig vörösödött a haragtól. De Pali nem törődött vele tovább, hanem nyugodtan odább ment. Egy csapat fiu oda sereglett Karscsi mellé s kíváncsian kérdé:

— Mi az? Mi történt?

— Semmi különös, felelé Karscsi. Ez az ide csöppent kényes urfi beszélt megint oly hetykén, mintha övé volna az egész határ. No de majd nem fog ő sokáig hetykélkedni, majd kifogok én rajta.

— Mit is begyeskedik? szolt Karscsinak egyik hű pajtása. Mindig külön jár és ha Karscsi valamit mond, ő csak azért sem

teszi. Mintha jobban tudna mindent, mikor pedig alig pár hete van itt köztünk.

— Tudom én, mi a baja, mondá Karscsi gunyosan. Ő szeretne vezér lenni köztünk; azt akarná, hogy én is, meg ti is mindnyájan ő utána járjunk.

Nagy nevetés támadt erre. Mert azon csak nevetni lehetett, hogy más legyen a diákság vezére, mint Karscsi. Elismerte annak az egész osztály, habár talán nem mindenki szivesen; de ellene szólni, tenni óvakodott még az is, aki titokban nem volt Karscsinak őszinte bámolója. Mert keservesen megbánta volna, Karscsi nem túrt semmi lázadást. Benn az iskolában a leczkénél lehetett ugyan egyik-másik pajtás jelesebb, ámbar Karscsi is jól végezte a dolgát és tanárai meg voltak vele elégedve. De künn a játéknál aztán mindenki kénytelen volt az ő vezérségét elismerni, mert ő volt a legügyesebb, legmerészebb mindenben. Ha pedig valaki ellenszegülni próbált, azzal hamar elbánt, mivelhogy a birkózásban, verekedésben is a legjelesebb volt. És nemcsak erővel győzte, hanem százféle gonosz boszantással. Akire Karscsi megharagudott, annak ugyan nem volt többé nyugodalma és békessége, mig csak bünbánólag kegyelmet nem kért. A nagyobbak büszkélkedtek vele, ha Karscsi pajtásai lehettek; a kisebbek rettegtek tőle és engedelmesen teljesítették parancsait.

És most ez a Pali szembe mer szállni a hatalmas vezérrel. Hagyján az első napokban, akkor még nem tudhatta, hányadán áll a dolog. Más városból költözött ide a szüleiivel s folytatta iskoláit. Mindjárt az első napon oda ment hozzá Karscsi és tudtára adta, hogy befogadja pajtásai sorába, ha jó pajtás akar lenni.

— Hogyne akarnék? felelé Pali. Csak hogy előbb meg kell ismerkednünk, egymáshoz valók vagyunk-e?

— Elég ha én mondom, szólt Karesi büszkén. A mi osztályunkban mindenki örül, ha pajtásomnak fogadom, mert megbánja, ha nem az.

Pali erre nagyot nevetett.

— No, már ez furcsa módja a barátság-kötésnek. Hát te fenyegetéssel szerzed a pajtásaidat? Tudod, nálam azzal nem boldogulnál, mert én huszár fia vagyok és nem szoktam könnyen megijedni.

Karesi kissé meg volt akadva, mert érezte, hogy Pali ügyesen megfogta. Ki kellett vágnia magát.

— Dehogy fenyegetlek! Eszem ágában sincs, ámbár ha jobban fogsz ismerni, talán nem fogod annyira emlegetni, hogy nem szoktál megijedni. No, hagyjuk a vitát, én pajtásomnak fogadlak. Mindjárt mondok is valamit. Ez a te tollkésed tetszik nekem. Az enyém is szép . . . nézd! De már ráuntam. Cseréljünk!

A Karesi tollkése bizony ócska, kopott jószág volt. De lett volna bár sokkal szebb is, Pali mégsem kapott volna rajta, mert így felelt:

— Nem cserélhetek . . . Atyámtól kaptam ezt a tollkést s nem illenék, hogy elcsereberéljem.

— No bizony! Ha meglátja, hogy más késed van, azt mondhatod, hogy kölesön adtad nekem, én eltörtem és kárpótlásul adtam másikat.

— Azt már éppen nem tehetem. Hazugsággal nem állok apám elé.

— Ej, de szent vagy! Nem tartanál egy kis prédikációt? Jól van no, hát nem akarsz ami társaságunkban lenni;

majd meglátjuk, meg nem bánod-e. Aki nem barátom, az ellenségem, és úgy is bánok el vele.

Pali megint csak nevetett.

— Ugyan mit beszélsz össze-vissza! Hát nálad csereberelésből áll a barátság, és a ki nem tesz kedvedre, az már ellenséged?

Karesi hetykén düllesztette ki a mellét s kérkedő hangon felelé:

— Igenis, itt mindenki örül, ha megteheti, amit én kívánok tőle. Mert tudják hogy én nem maradok adós sem a jóért, sem a rosszért. Majd neked is megfizetek!

Most már nem nevetett Pali. Most már unta a dolgot s kereken válaszolt:

— Eh, menj dolgodra! Mit kötsz belém? Mondtam már, hogy nem ijedek meg. Nem bánom, akármit csinálnak a többiek, de én a te kedvedért nem fogok hazudozni, sem pedig az atyámtól kapott ajándékon tudni. Ha csak ilyen áron lehetünk jó barátok, akkor bizony nem leszünk.

Ezzel hátat fordított neki. De ettől a naptól fogva tapasztalta, hogy Karesi nem hiába fenyegetőzött. Mert mintha az egész diák-sereget megbántotta volna, úgy huzódzott tőle mindenki. Hiába akart részt venni valamely játékban, nem fogadták be. Mert kiadták a jelszót:

— Aki Palival játszik, az nem játszik többé velem.

Hamar észre vette Pali, hányadán van. Mi tagadás, boszantotta is, de segíteni nem tudott rajta. S ez még a kisebbik baj volt. Nagyobb kárára vált az, hogy az iskolában éppen Karesi volt a szomszédja s furfangosan tudta folytonosan bolygatni. Hol a nyakában mászott valami bogár, hol a pad alatt a lábára hágott valaki s

akár hányszor közel járt hozzá, hogy bele süljön a leczkéjébe, melyet pedig jól tudott. S látta, hogy nemcsak Karsesi, hanem ennek pajtásai is kárörvendve vigyorognak. Csak egy vézna, sápadt kis fiú, aki épp a Pali háta mögött ült, mutatott inkább barátságot s most is, hogy az iskolából kiment Pali össze szólalkozott Karsesival, a kis Elemér nem Karsesiékhöz csatlakozott, hanem Pali után ment.

— Én láttam, Pali, mikor Karsesi a lábada csipett. Ha máskor is teszi, jelentsd be a tanár urnak, majd én bizonyítok melletted.

— Olyat nem teszek Elemérkém. Mit bosszantsam a tanár urat ilyen árulkodással? Az csunya dolog. Lesz majd annak más módja.

— Igen, de akkor nem lesz békesség. Én bizony följelentetem, mikor velem is így tett... Az igaz, hogy aztán nagyon megvert, de ezt is följelentetem s a tanár ur megbüntette... de azóta legalább békében hagy.

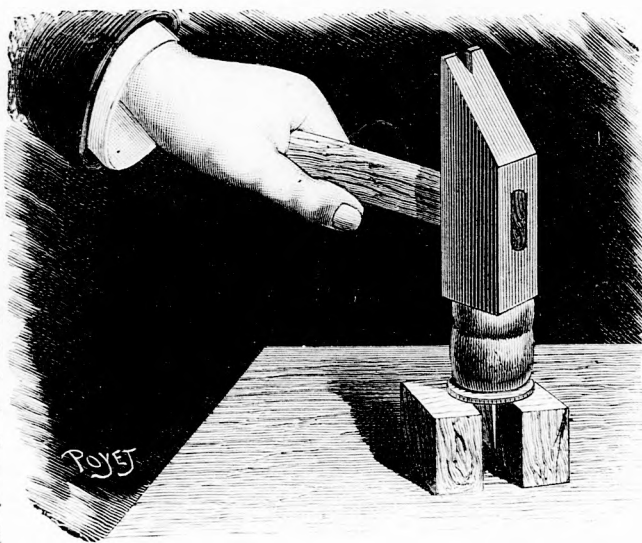
— Megvert téged, aki olyan gyöngé és beteges vagy? Hisz akkor ez a Karsesi egy haszontalan gyáva ficzkó!

— Az a! De mindenki fél tőle, hát az ő pártjára áll. És épp ezért hősködik ő annyira.

— No én nem félek tőle, de azt sem bánom, ha hősködik. Én nem szeretek hősködni, de ha éppen belém köt, nem térek ki előle.

A kis Elemér nagy örömmel hallotta ezt. El is mondta másnap egyik-másik pajtásának, hogy hiába veszik olyan sem-

BÜVÉSZET.

TÜVEL ÁTFURT PÉNZDARAB. (Lásd a 322. lapon.)

mibe Palit, különb fiu a Karsesinál, ha nem hetvenkedik is; de bizony nem fél Karsesitől, sőt nagyon kevésre becsüli amiért olyan durva, erőszakos; azt pedig gyávaságnak tartja, hogy Karsesi a gyöngébbeket bántja, mert az igazi bátor ember nem hősködik a gyöngébbekkel szemben.

Sokan voltak, akik arra azt mondták, hogy Palinak talán igaza van. De hát nem tanácsos Karsesival ujjat huzni, mert milyen garázda, előbb-utóbb mindenkin kitölti boszuját.

— Ugy van, mondá az egyik. És Pali nem is mutatta még semmivel, hogy különb gyerek Karsesinál és hogy meg tudná védeni azt, aki ő melléje áll. Mert az bizonyos.

hogy Karsci az ilyet rögtön üldözni kezdéné.

Mindjárt másnap meggyőződhetek, hogy ez mennyire igaz. Mert egyik-másik jó pajtás hírül vitte Karscinak, hogy a kis Elemér miket beszél, hogy a híveket szinte lázítja a Karsci vezérsége ellen.

— Azt meri tenni? szóló Karsci dühösen. No, majd ránczba szedem a kis tacsikót.

Elemér, szerencsétlenségére, még az nap találkozott Karscival, aki mindjárt ököllel fenyegetőzve kérte számon, hogy miket meszél róla beszélni? A gyöngé kis fiu megszeppent és ijedezve felelé, hogy ő nem állítja... ő csak azt mondja, amit Pali mondott.

— No, látom, hogy holtra ijedtél, szóló Karsci gögös megvetéssel. Jól van no, nem verlek meg, de hogy megemlegesd a fecsegésedet, nesze!

Hirtelen lekapta Elemér fejéről a kalapot és ügyes dobással fölvetette egy jó magas pajtának a tetejére úgy, hogy a kalap ott ragadt. Elemér sírva fakadt.

— Megmondom apámnak... megmondom a tanár urnak!

— Mit mondasz meg, te oktondi? Hát ki látta? Semmi közöm a kalapodhoz, nem is beszéltem ma veled, alkalmasint magad játszottál vele. Csak próbálj vádaskodni, meglátod, mire jutsz vele.

Ezzel kaczagva távozott. Elemér egészen megzavarodva bámult utána. Csakugyan, ha Karsci tagadja, hogyan bizonyítsa rá? De nem is ez most a fődolog, hanem az, hogy a kalappját megkapja. Erre

pedig nem volt mód s keservesen sirdogálva állt ott, mikor több pajtása, majd Pali is oda érkezett. Mihamar megtudták a dolgot s Pali hevesen kiáltott fel:

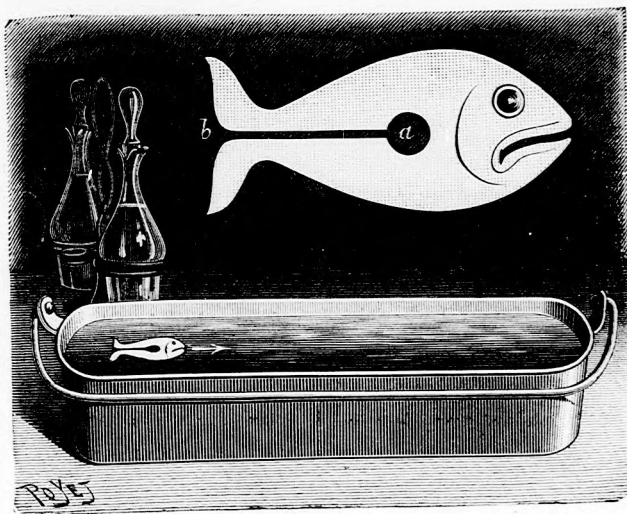
— Ez már gonoszság! Büszkék lehettek a ti jeles pajtasotokra. Szeretném tudni tetzenék-e nektek, ha veletek történnék

olyasmi, ami tulajdonkép a szüleitek kára.

— No, ez nem helyes, nincs rendjén! mondák többen. Mi soha sem biztatjuk Karscit, hogy effélet tegyen. De épp itt jön ni, számoljon ő maga róla.

Csakugyan jött Karsci, nagy hetykén és úgy, mintha semmit sem tudna az itt történetekről. Gyönyörködni akart művében. De ez nem sikerült, mert Pali kereken

BÜVÉS Z E T.

PAPIROS-HAL AMELY ÉL. (Lásd a 322. lapon.)

felszólította, hogy keritse vissza az Elemér kalapját onnan a tetőről.

— Én? Mi közöm hozzá? Keritse elő, aki oda dobta.

— Oh, te gyáva! Még el is tagadod, amit tettél?

— Micsoda? Gyávának mersz mondani szemtől szembe? No hát állj ki birokra, hadd lássuk a vitézségedet.

— Verekedéssel nem lehet ezt elintézni. Ha olyan nagyon vitézkedhetnél, hát majd állok elédbe, de most első a kalap.

— Palinak igaza van, kiálták többen. Ezt már mégsem kellett volna tenned. Most kerítsd vissza.

— Ugyan ne fecsegjete! szólt Karscsi dühösen. Talán bizony föl lehet innen ugrani oda a tetőre?

— Azt nem lehet, mondá Pali. De ott az a nagy fa, ni. Egyik ága a tetőre hajlik, arról le lehet oda bocsátkozni s el lehet kúszni a kalapig. Nem boszorkányság.

— Köszönöm, nem jártam macska-iskolába, hogy ilyen meredek tetőn sétálgassak. Most már ugyis ideje, hogy iskolába menjünk. Majd azután szerzünk valahol létrát.

— Oh, addig lefújhatja a szél és valaki elviszi, siránkozott Elemér.

— Hát elviszi. De a te kedvedért nem töröm ki a nyakamat.

— Nem olyan veszedelmes dolog az, szólt Pali. Csak egy kis ügyesség és bátorság kell hozzá.

— Nagyon böles beszéd. Ha tetszik, megteszed.

— Meg is teszem.

S Pali azonnal levette kabátját, meg a czipőit és pár pillanat alatt fönn ült a fán, aztán a tetőn. Ügyes tornász volt s

óvatosan kúszott odább, mialatt lenn a fiúk elfojtott lélekzettel lesték. Baj nélkül eljuttott a kalaphoz s meglökte, úgy hogy a kalap leröpült. Pali pedig szerencsésen vissza kúszott a fához és ezen le a földre.

Már ekkor a fiúk mind ott voltak a fa alatt és tapsolták, éljenezték, kezet fogtak vele.

— Ez már különb tett volt, mint földobni! Pali az igazi bátor fiu! Inkább tartsunk Palival! Ugysem szereti Karscsit senki igazán.

Igy kiáltoztak mindnyájan s amint az iskolába mentek, az egész csapat Palit kísérte, míg Karscsi mérgelődve és szégyenkedve egymaga kullogott hátul. Az iskolában a többi fiúk is hamar megtudtak mindent és Karscsi azt vette észre, hogy most már őt nézik mindnyájan gunyosan. Próbált fenyegetőzni, de még a kisebbek is azt felelték:

— Majd megkérdezzük Palitól, köll-e még tovább is félnünk téled. Már ezután majd csak Palival tartunk, ő egy kicsit különb legény mint te!

És Karscsi most már birkózással, verekedéssel sem merete próbára tenni Palit, mert látta, hogy ez amilyen nyugodt, szelid, épp olyan bátor és erős is. Karscsit elcsapták a vezérségből, Pali lett a vezér.

És az új vezért mindnyájan igazán szerették. Mikor ő rendezte a játékot, mindenki meg volt elégedve, a kisebbeknek nem volt okuk panaszra, hogy valaki bántja őket. Szinte csodálkoztak, hogy tűrhették oly sokáig a Karscsi durva erőszakosságait.

Elhagyottan egymagában őgyelgett Karscsi hosszú időig. Az iskolában sem mert többé senkit boszantani. A vége pedig az

lett, hogy utoljára is nagyon szerényen ő kérte meg Palit, fogadja be pajtásai közé, nem lesz többé a régi garázda Karcsi.

KOCSIKÁZÁS.

(Képpel a ezimlapon.)

ITT a gyalog hintó,
Gizikém;
Ülj bele no! ... Gyorsan
Viszlek én.
Innen ki a kertbe,
Kertből a berekbe.

Bámulsz a hintómon,
Ugy-e bár?
Nem tudod miféle
Uj batár?

Palankin. japáni,
Tessék bele szállni!

Perdülj bele frissen! ...

Lábadat
Pihenteti bizton
Majd a pad.
Viszlek, hugám szerte,
Kertből s a berekbe.

Hanem hát Gizuska,
Kis hugám:
En is kocsikáznék
Azután.
Én ülök s viszel te
Kertből a berekbe.

KALANDOK MADÁRHONBAN.

— Szeszélyes mese tizenöt képen. —

(Folytatás.)

MEGSZEPPENVE sietett odább. Már ennek a fele sem tréfa. Nem hogy utba igazitanák, hanem még nevetnek rajta és fenyegetik a bagoly-biróval. Ugy látszik, nem is szabad innen elkiváncoznia.

— A bagoly-biróval fenyegetnek. De hiszen az hozott engem ide! Jó, hogy eszembe juttatták. Nem addig van az,

bagoly-biró uram! Ha ide csaltál, haza is viszel. Holmi hitvány bagolytól még nem ijedünk meg. Fölkeresem és kényszeritem, hogy haza vigyen. Szerencsére mindig zsebemben van a jó éles tollkésem, ezzel akár agyon is szurom, ha ellenkezik. Remélem, nem hagytam otthon.

Zsebébe akart nyulni. De majd kővé dermedt ámulatában.

— Hol a zsebem! Hát nincs rajtam a nadrágom? Hová lett rólam a nadrágom? Meg a kezem hol van? Nincs ujjam... nem tudok úgy fogni, mint szoktam... Hová lettek ujjaim?

Még csak most nézett magán végig. Valóságos csoda, hogy ijedtében hanyatt nem esett. Bizony nem volt az ő lábain nadrág, de még kezei sem voltak. Hanem volt meztelen lába öt hosszú karmos ujjal és voltak tollas szárnyai.

— Oh... oh... rettentő! Hiszen csakugyan... csakugyan madár vagyok! Jaj jaj! Csakugyan madár lettem, amint kívántam!

És kívánsága teljesülése fölötti rémületében szinte ájultan rogyott össze.

Sokáig hevert ott a fűben. Nem is volt kedve megmozdulni. Minek is? Most már ha el is találna haza, mit csinál ott az emberek közt? Még bizony őt is elkapja valami Czirmos. Itt meg Madárhonban hova legyen, mit csináljon idegen országban!

De végre is elunta a fekvést. Valamerre csak meg kell mozdulnia. Talán mégis legjobb lesz, ha azt a hatalmas bagoly-birót keresi föl.

— Persze, most már nem köthetek bele, nem fenyegethetem. De hátha szép szóra, kérésre is ad valamit és kisegít a bajból.

Megindult. Nem sokára nagy folyóhoz ért. Most már itt hogy jut keresztül? Szerenesére ott állt a parton Daru gazda, a révész, ki épp a sétáról megjött feleségével beszélgetett. Ezek bizony rettentő óriások voltak hozzája képest s egy ideig habozott is, merjen-e közelökre menni.

— Már csak megpróbálom. Hiszen azért révész, hogy az utast átszállítsa.

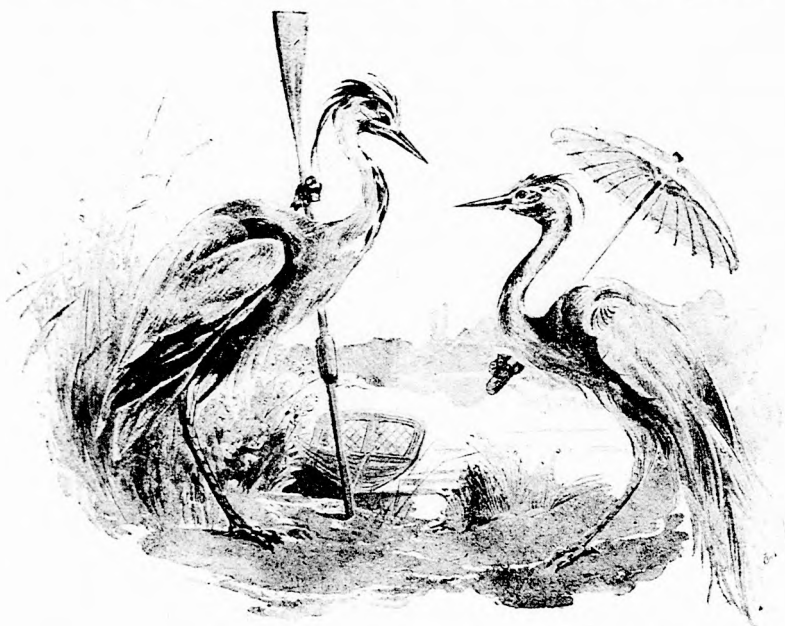
Szerényen közeledett és alázatosan kérdé:

— Kérem szépen, jól megyek erre felé bagoly-bíró uramhoz?

— Egészen jól, öcsikém.

— Akkor hát legyen szives átvinni a csónakon a tulsó partra.

— Micsoda? Azt hiszed, ilyen fityfiritty jószágok számára tartom a csónakot? Ebben csak a nagyságos Tyuk asszonyság és

... A RÉVÉSZ ÉPP A FELESÉGÉVEL BESZÉLGETETT.

azok kelhetnek át, akik nem tudnak megszire röpülni. Neked, látom, van jó szárnyad. Hát nem tudsz átröpülni? Mire valók a szárnyaid?

— Jaj, biz' azt magam sem tudom, még soha sem próbáltam... elég baj, hogy szárnyaim vannak kezeim helyett.

— Ejnye semmiházi, talán csufolódni akarsz?

Daru gazda fenyegetőleg kapta föl a nehéz evezőt s aligha nagy baj nem éri Madár Bertit, ha Daruné asszonyom meg nem szánja.

— Ne bántsd az istenadtát, kedves apjukom, szólt kéroleg. Ugy látszik messziről jött szegényke, nagyon fáradt.

— Hajh, bizony nagyon messziről! sohajtá Berti.

Ulj
A
razra
szere
tett.
búra
balla
folyó
világ

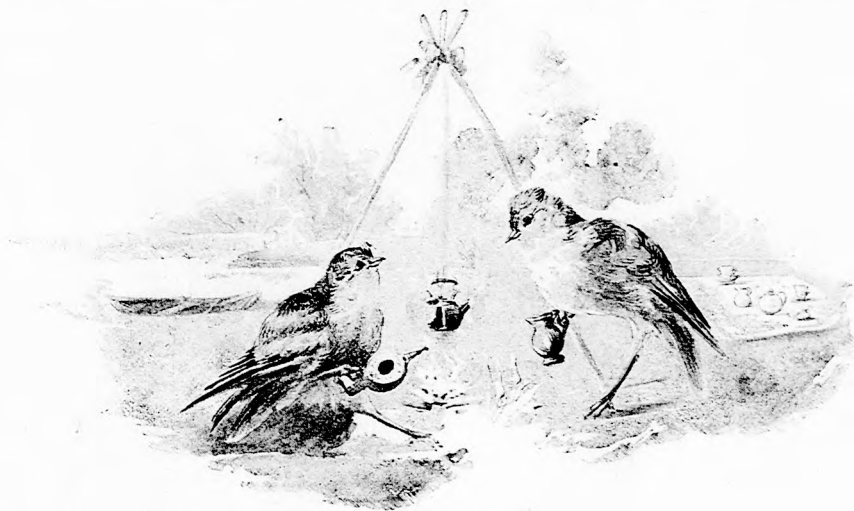
a fol
továb
a foly
uj er
hevert
ugyan
Tör
okosat
minth
több,
Az p

— Az már más, mormogta Daru gazda. Ulj be no, átviszlek.

Atvitte s a tulsó parton kitette a szárazra. Eleinte nagyon megörült ennek a jó szerencsének, hogy ily szép szerivel átkelhetett. De nem telt bele sok idő, már megint csak bíra fordult a kedve. Mert amint odább ballagott, azt vette észre, hogy a nagy folyónak tulsó oldalán is igen tág a világ, mehet ott százfelé is. De merre

menjen? Aztán meg étlen-szomjan, hogy birja ki a bolyongást? Meg-megpihent a fűben. De a pihenés maga nem elég, abból bizony nem lehet jóllakni. Pedig maga sem igen tudta, mióta van így. Mintha csak tegnap este távozott volna hazulról. De hát ki tudja? Annyira máskép van itt minden! Az meg bizonyos, hogy már nagyon megéhezett.

Fáradtan, bágyadtan vánszorgott odább

... SZORGALMASAN FORGOLÓDTAK A TÜZHELY KÖRÜL. (Lásd a 318. lapon.)

a folyó mentén. Végre már nem bírta tovább. Szomjúságát csillapithatta ugyan a folyó vizével, de biz' ettől nem kapott új erőre a rekkenő hőségben. Szomoruan hevert ott a fűben, törve a fejét, hogy ugyan mihez fogjon.

Törhette volna váltig, aligha talál ki valami okosat, mert olyan formán kezdte érezni, mintha esze sem igen volna már sokkal több, mint holmi együgyű kis madárnak. Az pedig még nagyobb baj lett volna,

mint az, hogy a nadrágját elvesztette és czipő sincs többé hosszú-karmú lábain. De hát az már bizonyos, sok szerencséje volt neki ebben az idegen Madárhonban.

Mert amint ott nagybusan töprengett, egyszerre léptek hallatszottak a fűben s csakhamar egy kedves bubos pacsirta tipegett elő, kannácskával a kezében, azaz hogy a lábában. Megmeritette a folyó vizéből és vissza indult, mikor megpillantotta a fáradt vándort.

— Ni, egy idegen... soha sem láttam itt a mi tájunkon. S milyen bágyadtnak, szomorúnak látszik! Hej barátocskám, mi a bajod? Beteg vagy?

— Nem éppen beteg, csak fáradt és nagyon éhes.

— Szegény vándor vagy? No, ne busulj. Jöjj velem, épp főzöm az ebédet, jut neked is. Az uram ma ugysem ebédel itthon, komának hívták a szomszéd völgybeli pacsirta-sógorékhoz. Én nem mehet-

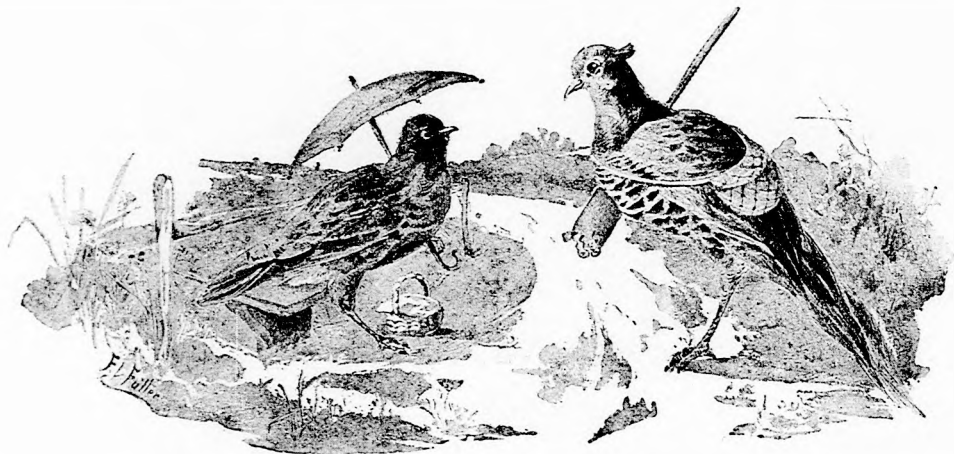
tem, mert vigyáznom kell a fiókáimra. Segíthetsz is egy kicsit a főzésnél.

— Ahhoz nem valami sokat értek, de amit tudok, szívesen megteszem.

— Majd csak hasznodat veszem. Megrakod a tüzet, éleszted a fuvóval, aztán míg én megteritek, vigyáznod kell a bográcsra, hogy kozmás ne legyen az étel.

— Majd vigyázok. A kozmás ételt magam sem szeretem.

Jócskán megvizsgálatódva ment a ven-

... PUSKÁVAL A VÁLLÁN, BÜSZKE TARTÁSSAL. (Lásd a 320. lapon.)

déglátó pacsirta asszonysággal, aztán szorgalmasan forgolódtak a tűzhely körül. (Lásd a képet a 317. lapon.) Biz' az ember szorultságból sok mindenféle mesterségre ráfanyarodik s Madár Berti a jó ebéd fejében örömet kuktáskodott. Közben barátságosan el is beszélgetett szíves házi-asszonyával. Most azonban már volt rá gondja, hogy el ne árulja, kicsoda ő voltaképen és honnan, hogyan került ide. Csak azt mondta

hogy nagyon messziről jön s még nagyon merszire köll mennie.

— Ejnye, ejnye! szólt a jószívű pacsirta. Pedig nagyon fiatal gyerek-legénynek látszol. Hogy ereszthetett apád ilyen nagy utra minden uti költség és elemózsia nélkül?

— Hajh, biz' ő nem is igen tudja, hol járok!

— Ugy-e? Lám, ilyen a könnyelmű fiatalság. Bizonyosan valami rossz fát tettél

att
lak,
hogy
C
már
déka
való
és o
—
mig
mely

pihen
indul
igazá

Me
haszn
ugyan
geszte

nek
majd
azaz

a tűzre és megszóktél. No, nem pirongatlak, már ugyis késő. Inkább megsegítek, hogy könnyebben juthass odább.

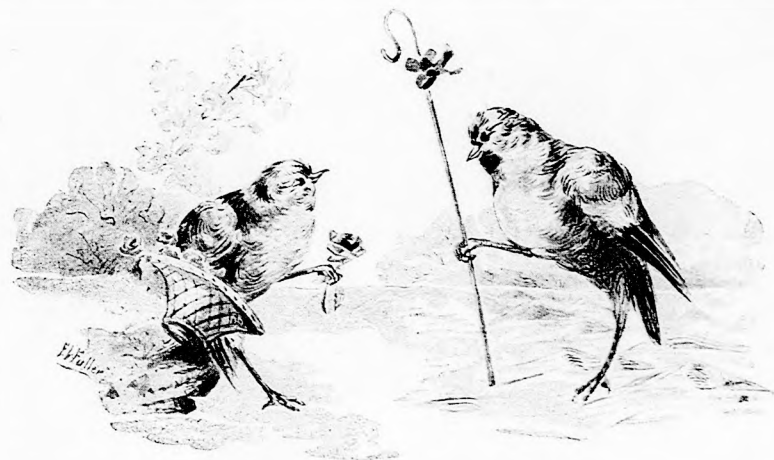
Csakugyan be is váltotta a szavát. Mikor már megebédelték, bögrébe rakta a maradékokat és a kamarából még egyéb jó harapni valót is keresett elő. Berakta kosárába és oda adta vendégének.

— Fogd, ezzel megélhatsz egy ideig, a míg valahol ismét jószívű népre találsz, mely megsegít. Ne félj, akad az mindenütt.

Aztán meg, hogy a forró nap nagyon el ne süssön, adok napernyőt is. Már kissé viseltes ugyan, magam nem igen használhatom, de utra még elég jó.

— Bizony nagyon jó, kivált mikor az embernek nincs kalapja. Nem vagyok hozzá szokva, hogy hajadon-főtt járjak. Nagyon szépen megköszönöm a jóságát.

Barátságosan köszöntek el s a szives jó pacsirtáné még különféle jó tanácsokkal is látta el vendégét, aki eképen meg

— TESSÉK, ITT A SZÉP BOKRÉTA. (Lásd a 320. lapon.)

pihenten, megerősödve, utra-valóval ellátva indult odább, ámbátor most sem tudta igazán, hova fog eljutni.

Ment, mendegélt s bizony nagyon jó hasznát vette az ernyőnek, mert a nap ugyancsak tüzelt. De ez most nem csüggesztette oly nagyon.

— Ha nagyon elfáradok, majd lepihenek és előveszem az elemózsiát. Estére majd csak eljutok valami jó emberekhez... azaz madarakhoz.

Jókora darabot haladt és végre csakugyan elfáradt. A nap még magasan járt. Jó lesz megpihenni, hogy estig aztán még tovább vándorolhasson.

— Itt éppen jó lesz, pad van az ut mellett. Ide ülök és megozonnázok.

Meg is tette s épp elkészült, mikor kemény hang rivallt rá:

— Hát te csavargó, hogy mersz itt járni a tilosban?

Ijedten pillantott föl. Ott állt előtte,

veszedelmes puskával a vállán büszke tartással a fényes tollu fácán. (Lásd a képet a 318. lapon.)

— Bocsánatot kérek, hebegte a megriadt Madár Bertti, nem tudtam. . .

— Hogy ne tudtad volna, mikor mindenki tudja! Ez itt a nemes és nemzeti Fácán nemzetség területe, ide nem szabad akár miféle jött-ment vándornak betolakodni. Vagy birságot fizetsz, vagy bekísérlek a börtönbe.

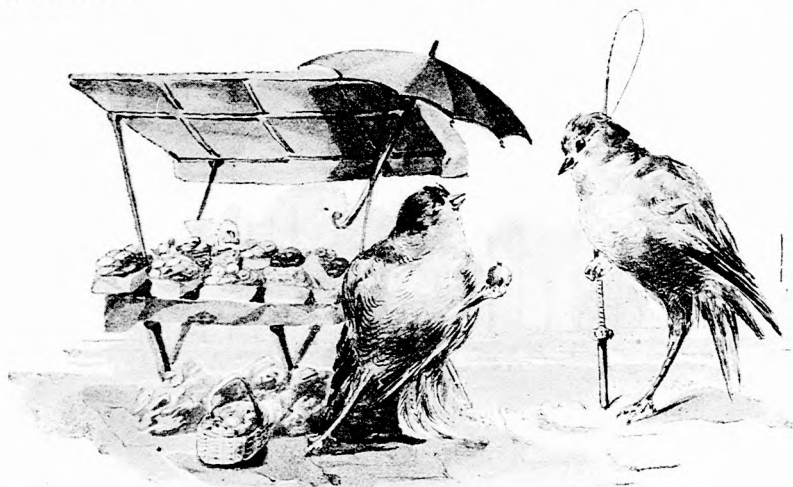
— Jaj, kegyelem! Miből fizessek, mikor semmim sincs! Otthon még volt egy fényes tizeském, de a nadrággal együtt elveszett.

— No, hát akkor ide azzal a kosárral meg a napernyővel, azt veszem zálogba.

— Oh, hogy megyek akkor tovább, én szegény vándor!

— Semmi gondom rá. Ide, vagy pedig márs előre, a börtönbe!

A kemény szívé Fácán ur nem könyö-

— VEGYEN SZÉP ALMÁT! (Lásd a 321. lapon.)

rült. Szegény Madár Bertti tehát már csak mégis inkább a napernyőt és az elemóziás kosarat adta oda, hogy sem börtönbe kerüljön. Így aztán megint csak olyan ágról szakadt szegény vándor lett, amilyen volt ebéd előtt s megint elbusultan ballagott odább.

Nem volt ám bus egy másik vándor, aki utol érte és szapora léptekkel el is hagyta. Pántlikás hosszú botja volt, kampós véggel, mint a pásztor-bojtároknak. Vigan zen-

gett és dalolt. Amint pedig egy virágárus-sal találkozott, megállt és így szólt:

— Éppen jó, hogy talállak, hugám. Szép virágra van szükségem.

— Tessék, itt a szép bokréta! (Lásd a képet a 319. lapon.) Bizonyosan bál lesz valahol?

— Olyan forma. Nem éppen bál, hanem majális a bagoly-birónál. Vigan leszünk, tánczolunk, reggelig jól mulatunk. Sietek is, hogy el ne késsem a mulatságról.

— De már akkor magam is oda megyek, ott sok virágot eladok.

Együtt mentek odább, oly gyorsan, hogy csakhamar el is tűntek. Pedig Madár Bertti ugyancsak szeretett volna velök beszélni.

— Hiszen voltaképen ez az a mulatság talán, melyre a bagoly-biró engemet meghívott. Otthon majális mulasztottam, hát itt már csak nem mulaszthatom el. Török-szakad, de ott köll lennem. Csak tudnám, hol van hát az a majális! Kitől tudhatnám meg?

Erre nehéz lett volna felelni; de megint segített rajta a jó szerencse. Amint ott megy és mendegél, látja, hogy az ut mellett egy gyümölcsáros kínálgatja a portékáját egy ostoros-legénynek, aki nem lehetett más, mint kocsis.

— Vegyen szép almát, nagyon édes, nagyon jó! (Lásd a képet a 320. lapon.)

— Veszek is, ha nem nagyon drága, felelé a kocsis. Mert hát bizony kevés a pénzem, rosszul megy a mesterségem.

— Ugyan?

— Igazán. Nem érdemes Madárhonban fiákerosnak lenni. Mindenki inkább a maga lábán és szárnyán utazik. Ma még egy kopott tizest sem kerestem.

Megörült ennek hallatára Madár Bertti. Az igaz, hogy neki sem volt egy árva tizeskéje sem a zsebében, mert hát zsebe sem volt; de most erre nem is gondolt, hanem parancsoló uri hangon kiáltá:

— Hé, kocsis!

— Parancs, nagyságos uram!

— Elő a kocsival! Tudod-e, hol lakik a bagoly-biró ur, akinél ma nagy majális lesz?

— Hogyne tudnám? Mindjárt előállok a kocsival s hipp-hopp! ott leszünk.

(Vége következik.)

AZ UTOLSÓ NEGYED.

MAGAS ablak, kicsi lány —
Alacsonyka mind a hány.
Magad ha meg támaszthatod,
Fölérheted az ablakot.

No, elérted? Most beszélj,
Milyen is kívül az éj?
Gyönyörű az, amit látok!
Látok fényes holdvilágot!

Hogyan ragyog! ... nagyszerű! ...
Ezüstből egy C betű!
Hogy ha felhők közé evez,
Mint a csónak, úgy lengedez.

Jöjj le, láttad eleget
A holdsugaras eget!
Csak rendjébe, szép sorjába:
Most én, s azután Jolánka!

Le no! Néztük eleget
A tündöklő éjfelet.
Mind térjünk aludni hát; —
Szép álmokat, jójjszakát!

A KIS BŰVÉSZ.

INDIG örömmre szolgál, mikor kis olvasóim nagy táborának új örömet, szórakozást, okulást nyújthatok, mikor a »Kis Lap« tartalmát új meg új érdekes és egyuttal tanulságos dolgokkal gazdagíthatom. Ilyen az is, melyet ma indítok meg.

Számos kis olvasóm fejezte ki ismételtén óhaját, hogy ügyes gyermekek számára való kis bűvész-mutatványokat is közöljek. Gondoskodtam tehát ez óhaját teljesítéséről is. Mivel pedig az ilyen közlemény csak rajz kíséretében érhető meg jól, a kiadó Athenaeum-társaság, nem sajnálva az áldozatot, művészileg készült rajzokról gondoskodott, melyek immár elkészülvén, a sorozat közlését megkezdhetem.

Megjegyzem, hogy nem üres szemfényvesztő játék, hiábavaló hókuszpókusz közlése a czélom. Néha-néha közlök egy-egy tréfás mutatványt is, de különben az apró bűvész-mutatványok mind természettudományi alapon nyugvó érdekes produkeciók lesznek, melyeknél egyuttal azt is megmagyarázom, hogy a meglepő látványnak mi az oka és mikép fejthetni meg.

A produkeciók bemutatásához természetesen egy kis ügyesség, gyakorlottság szükséges. Tudom, nagyobbacska olvasóim közt sokan lesznek, kiknek kellemes szórakozásul fog szolgálni már az is, hogy ezt az ügyességet, gyakorlottságot elsajátítsák. Ami aztán még egyéb szükséges, az többnyire megtalálható minden háztartásban, s épp azt is sokszor nagyon meglepőnek fogjátok találni, hogy igen egyszerű eszközökkel milyen érdekes produkeciókat lehet bemutatni.

* * *

Tüvel átfúrt pénzdarab.

(Lásd a képet a 312. lapon.)

Tegyetek valaki elé egy ezüst tizeskét és egy kissé erősebb, jó aczélból készült varrótü. Aztán szólítsátok fel, hogy a tüvel lyukassza át a pénzdarabot.

— Lehetetlen, fogja felelni. Rögtön letörik a vékony tü hegye, mihelyt a tizeskére rányomom.

Dehogyan lehetetlen. Sőt nagyon könnyű és egyszerű. Nem kell hozzá egyéb, csak egy parafa-dugó és egy kalapács.

A varrótü óvatos türelemmel keresztül kell szurni a dugón, úgy hogy a hegye a tulsó végén egy piczikét kiálljon, de épp csak annyira, hogy érezni lehessen. Ami a dugó másik végén a tü vastagabb részéből még kiáll, azt szorosan a dugónál le kell törni, úgy, hogy ki ne meredjen.

Ez meglévén, a dugót azzal a végével, melyen a tü hegye van, a pénzdarabra teszszük s a pénzzel együtt két fa- vagy kődarab szélére oly formán, amint a rajz mutatja. Most aztán a kalapáccsal nagyot ütünk a dugóra és — a dugó kissé összelapul s a tizeske keresztül van lyukasztva: a tü átfúrta.

Hogy a gyöngö tü ezt meg tudja tenni, abban a dugó a segítője. Ha magára a pusztá türe üténék nagyot, darabokba töredeznék; de a dugóba beszorított tü nem hajolhat semerre s így az erős ütés hatása alatt sem törhet el, hanem lefelé nyomul. És mert az aczél keményebb, mint az ezüst- és rézkeverékből készült pénzdarab, tehát a tü keresztül töri a tizeskét.

*

Papiros-hal amely él.

(Lásd a képet a 313. lapon.)

Közönséges, de nem tulságosan vékony papirosból vágj. ki olyan nagyságú és körül-belül olyan alaku halacska, mint a rajz felső részén látható. Szája, szeme csak plajbásszal legyen oda rajzolva, de csinálhatsz neki olyan száját, szemet, amilyen neked tetszik. A produkecióhoz ez nem

tartozik. De az már igenis hozzá tartozik és el sem maradhat, hogy a halacska teste közepén, inkább az eleje felé, jókora (tán lencseszemnyi) kerek nyílást vágj ki, miként a rajzon az *a* betű jelzi. E kerek nyílástól vékony csatornáskát vágj a halba, egészen ki a farkán át, mint a rajzon az *a—b* mutatja.

A produkcióhoz még egy hosszukás edény is szükséges, tele vízzel. Mikor a víz az edényben már teljesen mozdulatlanul áll, óvatosan helyezd a papir-halacska az edény egyik végénél a vízre olyképp, hogy a felső oldala egészen száraz maradjon, az aljával pedig tökéletesen rásimuljon a vízre, hogy légbuborék ne legyen alatta. Ekkor így szólhatsz:

— Ime, hölgyeim és uraim, ez egy kis halacska. Önök azt hiszik, hogy csak holmi közönséges papiros-halacska, mely mozdulni sem tud. De az nem úgy van. Az én halacska végig tud uszni ezen a medenczén. Miképen, az az én titkom. Előbb próbálják meg önök, birják rá a halacska, hogy uszszék. Nagyon szelid, engedelmes halacska ám! De megjegyzem, hogy kézzel nem szabad hozzá nyulni, rá sem szabad fujni, sem pedig a vizet megmozgatni.

Már így aligha akad valaki, aki a halacska uszásra akarja birni. Mert ha nem szabad hozzá nyulni, rá sem szabad fujni, a vizet sem szabad megmozdítani, akkor ugyan nem is mozdul az a halacska soha a helyéből. S a társaság hiába töri a fejét. Végre is kimondják, hogy ezt a feladatot nem lehet megoldani.

— Oh, igen nagyon könnyen lehet. Minjárt öntök beléje életet.

Es ekkor, ha nem akarod mindjárt elárulni a titkot, ügyesnek köll lenned.

A megoldás tudni illik abból áll, hogy a halacska teste közepén levő kerek nyílásba egy csöpp olajat kell csöppenteni, óvatosan, hogy az olaj ne a papirosra csöppenjen. A halacska rögtön megmozdul és uszni fog jó darabon előre. Ezt pedig az okozza, hogy a kerek nyílásba csöppentett olaj ott a vizen szét akar terjeszkedni, de a papiros gátolja. Csupán hátra felé, a kis

csatornán át van utja, tehát oda tódul. A víz ezzel szemben némi ellenhatást gyakorolván, az olaj kissé nyomja a papirosnak kivágott széleit és ezzel a maga nyomulásával ellenkező irányba — vagyis előre tolja az egész halacska, melyet két-három csöpp olaj végig usztat a hosszú medenczén.

Sokáig persze nem lehet titok a fogás. Mert az olaj ott lebeg a vizen s elárulja, hogy mi öntött életet a papiros-halacska.

ARANY KALÁSZOK.

Az még nem elég, hogy jó és helyes, amit cselekszel. Az is szükséges, hogy a kellő időben, kellő helyen cselekedjed. A legjobb szándéku tett is hiába való lehet, sőt kárt és bajt okozhat, ha idejét és helyét rosszul választottad meg.

Mielőtt valamit nagyon megáhitasz, firkéssz jól utána, valjon az, aki már birja, boldog-e vele? Mert ezer példa bizonyítja, hogy kincs és hatalom nem óvja meg gondtól, bánattól a fényes paloták lakóit; ellenben békés boldogság tanyázhat állandóan az egyszerű hajlékban is.

Egy nemes lelkü római császár mondta ezt a híres szót: »Elvesztettem a mai napot, mert semmi jót sem tettem.« Ha kicsinyben is, de mindenki követheti ezt a magasztos elvet: ne muljék egyetlen napod se úgy, hogy valami jó vagy hasznos munkát ne végeztél volna.

KÉP-REJTVÉNY.

N i a

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül

Az ifju Anacharsis utazása Görögországban.

ezimű kitűnő ifjusági olvasmányt.

Irta *Barthélemy*. Több metszettel.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLIV. köt. 18-dik számában közölt kép-rejtvény megfejtése:

Ég-bolt.

Helyesen fejtették meg: Marczali Bözse, Josipovich Kálmán, Markó Árpád, Fekete Andor (részben), Polgár Juliska és Margitka, Soós Laura, Fluk Karesi, Juhász Józsi, János Anna, Kun Ida, Kövesy Rudi, Strasser Pali, Bretschneider Paula, Imrédy Kálmán és Károly, Hajós Anna (részben), Bakos Géza, Selevér Flora, Szily Rózsika, legifj. Kubinyi György (részben), Volf Elza, Gerde Oszkár, Szathmáry Emma és Vilma, König Dénes és György, Reichart Aladár (hiányosan), Braun J. Tivadar, Décesey Mariska, Bartal Aurél, Baum Róza és Miklós (részben), Hirschler Jolán, Kiss Sára és Lajos, Benedek Pista, Filipp Janika, ifj. Szivák Imre, Bulyovszky Gyula (hiányosan; a letépett papíroslap szélét pedig le is nyírhatnád, ha levélíráásra hasznárod. F. b.), Schönberg Zoltán, Sárfy Tibor és Alfréd, Kriestáhusy Zsolt (részben), ifj. Bolyó Károly (részben), Koreck Iván, Bayer Feri, Koffron Ilona és Ida, Molnár Margitka (részben), Stern Izor, Maller Margit, Csikvári Ernő, Kurzweil Emil (részben), Kerdl Dezső és Ernő, Sibilla Jenő, Weisz Aranka és Rudi, Patterson Margit és Orsolya, Ember Pista, Polgár Géza (részben), Engelmann Jenő, Gyémánt Ilona, Schvanner Gizella, ifj. Tormay Béla (részben), Papp Birike, Redlich testvérek, Zakár Margit és Lajoska, Szalay Licia (részben), Oláh Zoltán, Fürth testv. (részben), Fischer Lajos.

Néhányan meg: Emődy Miklós, Biel Jozefina, Stein Andor, Stern Erzsike és Sándor »Tüzoltó bá!»-nak fejtették meg e kép-rejtvényt. El köll ismernem, hogy ez a megfejtés ügyes, sőt elmés is, és szintén ráillik a képre; de hát nekünk a »Kis Lap«-ban tüzoltó-bálokkal még ebben a rovatban sincs dolgunk, ezt a megfejtést tehát csak megdicsérhetem, helyesnek azonban nem fogadhatom el.

A jutalom kisorsolása szabályszerűen megtörténtén, nyertes lett Braun J. Tivadar, Budapest, kinek a jutalomkönyvet (»Gyermekek könyve«, díszkötésben, 30 színezett képpel) a kiadóhivatal megküldi.

*

A »Kis Lap« XLIV. köt. 16-dik számában közölt kép-rejtvény megfejtését beküldték még: Kovács Jenő és Stern Izidor.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Müller testvérek, Ravasz Izabella. Helyesen értelmezték. Mivel csak egy bizonyos számban

lehetnek egyazon mássalhangzóval kezdődő és végződő egy tagu szók a magyar nyelvben: azok között esik meg a sorhúzás, akik valamennyit beküldvén, egy szorosabb húzást tesznek szükségessé. — Schwartz István. Ha meg volna is mint sejtéd: nincs jogomban a nevet elárulni. — Mecsek Ilonka, Reismann Klára, Kusevics Bálintka. A szeretetreméltó meghívót szívből köszönöm, de el nem fogadhatom. Mit szólna hozzá a többi ezer meg ezer kis hívem, akit meg nem látogatnék, valamint hogy meg sem látogathatnék. Sajna! — a napnak csak 24 órája van s egy hétben nincs tíz nap, ami bizony kár. — Horváth Janika. Igaz, hogy a lefolyt hét ugyancsak maró hideg volt. De azt hiszem, mire felkötnéd a korcsolyádat, már akkorára megint enyhére vált az idő. — Maller Margit. A rejtvénykéd nagyon is könnyű. — Szemők testv. Azt reményelem, a többivel is meg lesztek elégedve. — Reichardt Aladár. Írógéppel írt leveled nem bírtam megvizsgáztatni. Az ilyen írás hideg és idegen. Ha már a szavakat nem hallom, legalább a kezetek melegét érzem az íráson. Bár én is külön-külön írhatnék mindnyájatoknak! De engem, az egyest, aki a sok ezerhez beszél, a kényszerűség hajt rá, hogy amit veletek közölni, amit szívetekbe csöpögtetni akarok, a sokszorosító gépre bizzam. Tehát jövőre »írj« nekem, hogy még jobban megszereselek. — »A két fivér.« Biz' az magyartalan, rabszolgai fordítás, melynek kiigazítása nagyon sok időmet fogná el. Igyekeztek az idegen nyelv járma alól megszabadulva, magyarosan írni. Ilyen mondat, hogy: »Franciaország délvídekén élt egy család, állva (consistant, bestehend) az özvegy anyából, két fiuból« stb. csak egy harsog a magyartalanságtól. Ilyen mondat sok fordul elő a művecskében, melyet egy hétig tartok a beküldő rendelkezésére. — »Raargt.« Ez a titokzatos szó első sora egy rejtvénynek, melyet szerzője név s a rejtvény megfejtése nélkül küldött be hozzám. Az illető erről tán ráismer s a kétség hiányt pótolva, újból beküldi levelét. — Décesey Mariska. Az egyiket besoroztam. — Gyémánt Ilona. A négy levelű löherének nagyon örültem, köszönöm. De a sima szélű levélpapírosnak tán még jobban megörültem volna. — Több levélről a jövő számban.

ROVÁS.

Gy. L. és L., B. J. T. (aki irkából tépte ki a közleményéhez való papírosot,) s W. L.-nak tépett papírosra írt levelét nem veszem figyelembe.

F. b.

»JÓ SZIV.«

A tüzkárvallottak segítségére adakoztak: Beck Irén és Sárika 2 frt.